

Izložu un azartspēļu
uzraudzības inspekcija

APSTIPRINĀTS
ar Finanšu ministrijas
2024. gada 9. maija
Rīkojumu Nr.166

IZLOŽU UN AZARTSPĒĻU UZRAUDZĪBAS INSPEKCIJAS STRATĒGIJA 2024.–2027. GADAM

RĪGA 2024

Stratēģija ietver Izložu un azartspēļu uzraudzības inspekcijas (turpmāk – Inspekcija) misiju, vīziju, vērtības, stratēģiskos mērķus, uzdevumus, rezultatīvos rādītājus. Tā izstrādāta, nosakot Inspekcijas darbības virzienus un mērķus, nodrošinot uzraugāmās nozares jomu regulējošos normatīvajos aktos un Inspekcijas nolikumā noteikto funkciju un uzdevumu īstenošanu, kā arī Finanšu ministrijas darbības un attīstības stratēģijā 2020.–2024. gadam un citos politikas plānošanas dokumentos Inspekcijai noteikto mērķu sasniegšanu.

Darbības pilnvarojums

Inspekcija sāka darbu 1998.gada 1.janvārī un tā darbojas saskaņā ar Azartspēļu un izložu likumu un pamatojoties uz Ministru kabineta 2004.gada 25.marta noteikumiem Nr.176 „Izložu un azartspēļu uzraudzības inspekcijas nolikums”. Inspekcija ir Finanšu ministrijas pārraudzībā esoša tiešās pārvaldes iestāde.

MISIJA

Veicināt sabiedrības interešu un personu tiesību aizsardzību, nodrošinot, ka Latvijā piedāvātās azartspēles, izlozes, kā arī preču un pakalpojumu loterijas, ir regulētas, caurskatāmas un uzticamas

VĪZIJA

Mūsdienīga, uz attīstību orientēta, profesionāla, kompetenta, objektīva valsts pārvaldes iestāde

VĒRTĪBAS

Profesionalitāte - zināšanas un kompetence nozares uzraudzībā, mūsdienīgas tehnoloģijas un procesi, augsti ētikas principi, taisnīgums un reputācija

Atbildība - prasme objektīvi pielietot zināšanas nozares uzraudzībā, spēja saskatīt un novērst riskus, sniegt atbalstu sabiedrībai

Sadarbība - koleģialitāte un konstruktīva sadarbība Inspekcijas ietvaros, ar Finanšu ministriju, ar sociālajiem partneriem un ikvienu iesaistīto iestādi, kas veicina vienota mērķa sasniegšanu

Inspekcijas darbības spēju un risku analīze

Izmantota SVID analīze, kas attēlo Inspekcijas stiprās un vājās puses (iekšējie faktori), kā arī iespējas un draudus (ārējie faktori)

Iekšējie faktori	Stiprās puses	Vājās puses
	Kompetenti, uz attīstību vērsti darbinieki, kas nodrošina kvalitatīvus uzraudzības un kontroles pasākumus, t.sk. attiecībā uz licenču, atļauju izsniegšanu un uzraugāmo komersantu kontroli. Informācijas sistēmu (VAIS, AKUS, ESKABAR) izmantošana, pilnveidojot uzraudzības un kontroles procesus. Vēsturiskā pieredze, t.sk. pieredze attiecībā uz nozares attīstību un uzraudzības procesiem. Informācijas sistēmu izmantošana iekšējo procesu pilnveidošanā.	Azartspēļu organizēšanas vietu skaits ir liels un tās ir izvietotas pa visu Latvijas teritoriju, tāpēc nav iespējams veikt regulāras kontroles katrā azartspēļu organizēšanas vietā. Reputācijas mazināšanās saistībā ar nepilnīgu normatīvo aktu regulējumu azartspēļu un izložu jomā. Nepietiekams darbinieku resurss Inspekcijas funkciju nodrošināšanai. Korupcijas un interešu konflikta iestāšanās risks, veicot Inspekcijai noteikto funkciju izpildi.
Ārējie faktori	Iespējas	Draudi
	Pieredzes apmaiņa ar Eiropas valstu azartspēļu uzraudzības iestādēm, ekspertiem, testēšanas laboratoriju speciālistiem. Dalība Finanšu ministrijas organizētajās darba grupās un priekšlikumu sniegšana normatīvo aktu izstrādē un pilnveidošanā, balstoties uz Inspekcijas darba procesā gūto pieredzi. Komunikācija ar nozari pārstāvošajām biedrībām informācijas apmaiņai saistībā ar attīstības tendencēm nozarē. Komunikācijas satura pilnveidošana, sniedzot informāciju sociālajos tīklos un citos medijos par nozares aktualitātēm. Sadarbība un operatīva datu apmaiņa ar citām valsts iestādēm un institūcijām. Iespēja izmantot Inspekcijas psihologa konsultācijas, no azartspēlēm un interaktīvajām izlozēm pašatteikušos personu reģistru u.c. atbalsta pasākumus spēlētājiem.	Politiskā nenoteiktība, atšķirīgs redzējums no politikas veidotājiem, politiski motivētu lēmumu pieņemšana nozarei svarīgos jautājumos. Darba apjoma pieaugums darbiniekiem, attīstoties azartspēļu nozarei un tās tendencēm pasaules mērogā, kā arī pilnveidojoties normatīvajam regulējumam. Nekonkurētspējīgs atalgojums, īpaši, salīdzinot ar atalgojuma apmēru nozarē, iespējamā darbinieku aizplūšana un motivācijas trūkums.

Izvērtējot Inspekcijai pieejamo resursu apmēru, secināms, ka, palielinoties funkciju apjomam, būs nepietiekams finansējums darbinieku motivēšanai par darba ieguldījumu iestādes mērķu sasniegšanā, kā arī, lai nodrošinātu informācijas sistēmu izmantošanu darbības procesu pilnveidošanā, būs nepieciešams papildu finansējums. Konstatētos draudus un riskus Inspekcija kontrolēti vadīs stratēģijas ieviešanas laikā.

Stratēģijā ietvertu uzdevumu mērķgrupas, to intereses, vajadzības, tiesības, pienākumi un uzdevumi

SABIEDRĪBA

Intereses

- Būt informētiem par to, kā tiek izmantoti azartspēļu un izložu nodokļos un nodevās iekasētie līdzekļi

Vajadzības

- Atbildīgas azartspēļu un izložu vides veidošana, kas vērsta uz risku mazināšanu un sociālo atbildību

Tiesības

- Spēt izvairīties no jebkādas azartspēļu ietekmes ikdienas dzīvē, ja persona to nevēlas
- Saņemt informāciju par iespējamo atbalstu, ja saskata riskus sev vai kādam tuviniekam
- Nozari reglamentējošo normatīvo aktu pārkāpumu gadījumā vērsties pie Inspekcijas kā nozari uzraugošās iestādes

SPĒLĒTĀJS

Intereses

- Piedalīties azartspēlēs, izlozēs un loterijās
- Saņemt kvalitatīvu nozares pakalpojumu un taisnīgu/godīgu azartspēli, izlozi un loteriju

Vajadzības

- Būt pilnībā informētiem par piedāvātajiem pakalpojumiem
- Brīvi izbaudīt spēli un būt pārliecinātiem, ka spēles norise būs taisnīga
- Saņemt visu informāciju par riskiem un kaitējumu, ko personai, ģimenei un sabiedrībai var radīt pārmērīga azartspēļu spēlēšana
- Saņemt atbalstu un palīdzību sev un tuviniekiem azartspēļu kaitējuma rašanās gadījumā

Tiesības

- Spēlētāja interešu vai nozari reglamentējošo normatīvo aktu pārkāpumu gadījumā vērsties pie Inspekcijas kā nozari uzraugošās iestādes

Pienākumi

- Spēlējot azartspēles, izlozes un loterijas, ievērot prasības, kas noteiktas nozari reglamentējošos normatīvajos aktos

Stratēģijā ietverto uzdevumu mērķgrupas, to intereses, vajadzības, tiesības, pienākumi un uzdevumi

KOMERSANTI

AZARTSPĒĻU, IZLOŽU UN LOTERIJU ORGANIZĒTĀJI

Intereses

- Iespējas īstenot uzņēmējdarbības plānus
- Vienlīdzīgas prasības un attieksme, godīga konkurence

Vajadzības

- Stabils, skaidrs un prognozējams normatīvais nozares regulējums

Tiesības

- Nozares darbības uzlabošanai un attīstībai sniegt priekšlikumus attiecībā par nozari reglamentējošiem normatīvajiem aktiem

Pienākumi

- Veidot atbilstības kultūru, galveno uzmanību veltot klientiem, paaugstinot arī personāla profesionalitāti un atbildību
- Turpināt paaugstināt kvalitātes standartus, izturēties pret klientiem godīgi, ievērot normatīvajos aktos noteikto
- Apmēģīgi strādāt, lai samazinātu spēlētāju azartspēļu atkarības izveidošanās riskus, ko rada azartspēles
- Investēt pakalpojumu un produktu attīstībā un pielietot tehnoloģijas, lai aizsargātu spēlētāju no azartspēļu atkarības izveidošanās riska un nepieļautu tādu personu spēlēšanu, par kurām ir aizdomas, ka tām pastāv azartspēļu atkarību izveidošanās risks
- Ieviest jauninājumus azartspēļu nozarē ne tikai, lai nodrošinātu uzņēmējdarbības rentabilitāti, bet primāri, lai aizsargātu spēlētājus
- Identificēt azartspēļu atkarības izveidošanās riskus spēlētājiem, novērtēt un piemērot identificētajam riskam atbilstošus pasākumus, lai ierobežotu spēlētāja dalību spēlē

INSPEKCIJA

NOZARES UZRAUDZĪBAS IESTĀDE

Intereses

- Inspekcijas funkciju nodrošināšana, pamatojoties uz stabilu, skaidru un prognozējamu normatīvo nozares regulējumu

Vajadzības

- Stabils, skaidrs un prognozējams normatīvais nozares regulējums
- Pietiekami resursi (t.sk. cilvēkresursi, finansējums, informācijas tehnoloģiju nodrošinājums) Inspekcijas funkciju nodrošināšanai

Pienākumi

- Izmantojot zināšanas un uzkrāto pieredzi, ar mērķtiecīgu un inovatīvu pieeju sniegt priekšlikumus normatīviem aktiem, kas konsekventi saskan ar iestādes stratēģiskajiem mērķiem
- Informēt sabiedrību par nozares attīstības tendencēm un ietekmi uz sabiedrību un tautsaimniecību kopumā
- Uzņemties vadību cīņā ar azartspēļu radīto kaitējumu, koordinēt palīdzību un atbalstu ievainojamākajām sabiedrības grupām
- Noteikt vienotus standartus un piemērot vienādas prasības visiem azartspēļu, izložu un loteriju organizētājiem
- Nodrošināt uz risku izvērtējuma balstītu, ar pierādījumiem pamatotu un uz rezultātu orientētu uzraudzību
- Kompetences ietvaros veidot efektīvu starptautisku sadarbību ar nozares regulatoriem un ieinteresētām personām

Uzdevumi

- Īstenot darbības, lai spēlētāji ir pārliecināti, ka azartspēles tiek organizētas legāli, godīgi un kontrolēti
- Veikt sabiedrības informēšanu un izglītošanu dažādos ar nozari saistītos jautājumos, t.sk. norādot iespējamās riskus, rūpēties, lai nepilngadīgās un ievainojamākās personas tiek pasargātas no kaitējuma, ko var radīt azartspēles, un saņemt nepieciešamo atbalstu
- Nepieļaut, ka azartspēles kļūst par noziedzības vai nekārtību avotu
- Nodrošināt, ka valsts budžetā tiek iekasēti normatīvajos aktos noteiktais nodokļu un nodevu apmērs no azartspēļu un izložu organizēšanas ieņēmumiem

DARBĪBAS PERIODAM NOTEIKTĀS PRIORITĀTES

1. PRIORITĀTE

Sistemātiska un efektīva azartspēļu un izložu organizēšanas uzraudzība un kontrole.

2. PRIORITĀTE

Azartspēļu atkarības izveidošanās risku mazināšana un pārvaldība.

3. PRIORITĀTE

Inspekcijas darbības spēju pilnveidošana, ieviešot informācijas tehnoloģiju risinājumus (t.sk. procesu digitalizāciju), modernizējot un strukturējot izpildes procesus.

NO PRIORITĀTĒM IZRIETOŠIE DARBĪBAS MĒRĶI

1. prioritātes (Sistemātiska un efektīva azartspēļu un izložu organizēšanas uzraudzība un kontrole) darbības mērķi:

1. Nozares darbības mērķtiecīga uzraudzība, lai nodrošinātu sabiedrības interešu un spēlētāju tiesību aizsardzību.

Sasniedzamie rezultāti	Rezultatīvais rādītājs	Sasniedzamā vērtība			
		2024	2025	2026	2027
1.1. Nodrošināta azartspēļu un izložu organizēšanas licenču, organizēšanas vietu licenču, azartspēļu pakalpojumu sniegšanas licenču pieteikumu izskatīšana un preču un pakalpojumu loteriju atļauju izsniegšana atbilstoši normatīvo aktu prasībām	1.1.1. Izsniegtās (pārreģistrētās) azartspēļu organizēšanas, interaktīvo azartspēļu organizēšanas, azartspēļu organizēšanas vietas, azartspēļu pakalpojumu sniegšanas, izložu, licences (skaits)	365	360	355	353
	1.1.2. Izsniegtās preču un pakalpojumu loteriju atļaujas (skaits)	420	420	420	420

2. Izložu un azartspēļu kapitālsabiedrību finanšu datu atbilstības, maksāspējas un likviditātes sistemātiska uzraudzība, izmantojot digitalizācijas iespējas.

Sasniedzamie rezultāti	Rezultatīvais rādītājs	Sasniedzamā vērtība			
		2024	2025	2026	2027
2.1. Komersantu finanšu datu atbilstības uzraudzība, izmantojot digitalizācijas iespējas	2.1.1. Gada laikā pārbaudītie komersanti no kopējā komersantu skaita (%)	40	75	90	90
	2.1.2. Komersantu atbilstība normatīvo aktu prasībām no kopējā pārbaucēju skaita (%)	75	80	85	85
	2.1.3. Dalība kazino inkasācijās (%)	100	100	100	100

3. Uz risku izvērtējumu balstīti kontroles pasākumi azartspēļu un izložu organizēšanas jomā.

Sasniedzamie rezultāti		Sasniedzamā vērtība			
		2024	2025	2026	2027
3.1. Komersantu darbības atbilstība normatīvo aktu prasībām	3.1.1. Kontroles pasākumi izložu un azartspēļu organizēšanas vietās – atbilstība normatīvajiem aktiem no kopējā pārbaūžu skaita (%)	95	95	95	95
	3.1.2. Interaktīvo azartspēļu organizēšanas pārbaudes, t.sk. attālinātās, finanšu plūsmas, platformas atbilstības un tehniskās – atbilstība normatīvajiem aktiem no kopējā pārbaūžu skaita (%)	95	95	95	95
3.2. Mērķēti kontroles pasākumi nekontrolētas interaktīvās vides ierobežošanai, mazinot ēnu ekonomikas ietekmi	3.2.1. Latvijā nelicencēto interaktīvo azartspēļu organizētāju tirgus daļa no kopējā interaktīvo azartspēļu tirgus (%)	19	18	18	17
	3.2.2. Elektronisko sakaru komersantu uzraudzība un pārbaudes par inspekcijas lēmumu par nelicencēto vietņu bloķēšanu izpildi no kopējā pārbaūžu skaita (%)	95	95	95	95
3.3. Mērķēti kontroles pasākumi noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas, terorisma un proliferācijas finansēšanas novēršanas (NILLTFPN) jomā	3.3.1. Apmācītas uzraugāmo subjektu atbildīgās amatpersonas par NILLTFPN jomu (skaits)	100	100	100	100
	3.3.2. NILLTFPN kontroles - atbilstība normatīvajiem aktiem no kopējā pārbaūžu skaita (%)	90	90	90	91

4. Azartspēļu un izložu likuma ierobežojumu un prasību ieviešanas kontrole.

Sasniedzamie rezultāti	Rezultatīvais rādītājs	Sasniedzamā vērtība			
		2024*	2025	2026	2027
4.1. Mērķtiecīga azartspēļu reklāmas ierobežojumu kontrole	4.1.1. Azartspēļu reklāmu atbilstība normatīvajiem aktiem no kopējā pārbaužu skaita (%)	80	82	84	86
4.2. Spēlētāju vecuma un citu azartspēļu organizēšanas ierobežojumu kontrole	4.2.1. Spēlētāju vecuma ierobežojumu atbilstība normatīvo aktu prasībām (%)	95	96	97	97

*Rādītājs, ja likumprojekts "Grozījumi Azartspēļu un izložu likumā" tiks pieņemts plānotajā termiņā

2. prioritātes (Azartspēļu atkarības izveidošanās risku mazināšana un pārvaldība) darbības mērķi:

1. Sabiedrības veselību aizsargājošu mehānismu, t.sk. izmantojot digitalizācijas iespējas, ieviešana azartspēļu un izložu organizētāju risku uzraudzības un kontroles sistēmās pārmērīgas azartspēļu spēlēšanas savlaicīgai apzināšanai, identificēšanai un novēršanai.

Sasniedzamie rezultāti	Rezultatīvais rādītājs	Sasniedzamā vērtība			
		2024*	2025	2026	2027
1.1. Risku uzraudzības un kontroles sistēmu darbības kontrole	1.1.1. Mērķētās pārbaudes (skaits)	10	11	12	12
1.2. Regulāra spēlētāju paradumu pārskatīšana, balstoties uz risku uzraudzības un kontroles sistēmas rezultātiem, kā arī spēlētāju personalizēto viedkarti	1.2.1. Spēlētāju paradumu pārskatīšana	Vienu reizi gadā	Vienu reizi gadā	Vienu reizi gadā	Vienu reizi gadā
1.3. Efektīva azartspēļu organizētāja rīcības pārbaude spēlētājam piemītošas azartspēļu atkarības izveidošanās riska identificēšanas gadījumā, kura balstīta datos un pamatojas uz labākās prakses pieeju	1.3.1. Intervences pasākumu ieviešana	-	Vienu reizi gadā	Vienu reizi gadā	Vienu reizi gadā

*Rādītājs, ja likumprojekts "Grozījumi Azartspēļu un izložu likumā" tiks pieņemts plānotajā termiņā

2. Pastāvīga sabiedrības informēšana par azartspēļu ietekmi uz personu, par iespējām to mazināt un saņemt nepieciešamo atbalstu, kā arī liegt piekļuvi piedalīties azartspēlēs Latvijas Republikā.

Sasniedzamie rezultāti	Rezultatīvais rādītājs	Sasniedzamā vērtība			
		2024	2025	2026	2027
2.1. Sabiedrības informēšanas kampaņas	2.1.1. Īstenota informatīvā kampaņa par aktuālajiem jautājumiem	Vienu reizi gadā	Vienu reizi gadā	Vienu reizi gadā	Vienu reizi gadā
2.2. Komunikācija sociālajos tīklos	2.2.1. Aktīva sociālo tīklu komunikācija un Inspekcijas sociālo tīklu sasniegtās auditorijas pieaugums pret 2023.gadu (%)	8	10	15	15
	2.2.2. Pozitīvi ietekmēto problemātisko vai potenciāli problemātisko spēlētāju īpatsvars no visiem potenciāli problemātiskajiem un problemātiskajiem spēlētājiem (%)	45	50	53	55
2.3. Pilnveidota psiholoģiskā atbalsta sniegšana	2.3.1. Inspekcijas psihologa sniegto konsultācijas iedzīvotājiem (skaits)	1100	1150	1150	1150

3. prioritātes (Inspekcijas darbības spēju pilnveidošana, ieviešot informācijas tehnoloģiju risinājumus (t.sk.procesu digitalizācijas iespējas), modernizējot un strukturējot izpildes procesus) darbības mērķi:

1. Procesu pilnveidošana un efektivizācija Inspekcijā.

Sasniedzamie rezultāti	Rezultatīvais rādītājs	Sasniedzamā vērtība			
		2024	2025	2026	2027
1.1. Iekšējo normatīvo aktu aktualizēšana un jaunu iekšējo normatīvo aktu izstrādāšana pamatdarbības jautājumos	1.1.1. Sagatavoti jauni un pārskatīti (aktualizēti) spēkā esošie, bet novecojušie Inspekcijas iekšējie normatīvie akti pamatdarbības jautājumos	Pēc nepieciešamības	Pēc nepieciešamības	Pēc nepieciešamības	Pēc nepieciešamības
1.2. Iekšējo procesu pilnveidošana Inspekcijā	1.2.1. Inspekcijas iekšējās kontroles sistēmas pretkorupcijas jautājumos pilnveidošana (tajā skaitā iekšējo normatīvo aktu/dokumentu izstrāde un aktualizācija)	Pēc nepieciešamības	Pēc nepieciešamības	Pēc nepieciešamības	Pēc nepieciešamības
	1.2.2. Inspekcijas iepirkumu procesa pilnveidošana (tajā skaitā darbinieku apmācības, iekšējo normatīvo aktu iepirkumu jomā pilnveidošana, iepirkumu dokumentācijas sistematizācija)	Pēc nepieciešamības	Pēc nepieciešamības	Pēc nepieciešamības	Pēc nepieciešamības

2. Starpinstitucionālās sadarbības veicināšana administratīvā sloga mazināšanai.

Sasniedzamie rezultāti	Rezultatīvais rādītājs	Sasniedzamā vērtība			
		2024	2025	2026	2027
2.1. Veicināta starpinstitucionālā sadarbība	2.1.1. Noslēgtas vienošanās par sadarbību ar citām iestādēm/institūcijām (tajā skaitā ar IeM IC un CSP)	Pēc nepieciešamības	Pēc nepieciešamības	Pēc nepieciešamības	Pēc nepieciešamības

3. Procesu digitalizācija, t.sk. informācijas tehnoloģiju risinājumu ieviešana, samazinot administratīvo slogu Inspekcijas darbiniekiem un komersantiem.

Sasniedzamie rezultāti	Rezultatīvais rādītājs	Sasniedzamā vērtība			
		2024	2025	2026	2027
3.1. Ieviesti informācijas tehnoloģiju risinājumi komersantu administratīvā sloga samazināšanai	3.1.1. VAIS funkcionalitātes uzlabojumi, lai nodrošinātu iespēju komersantiem reģistrēt azartspēļu sertifikātus sistēmā	1	Pēc nepieciešamības	Pēc nepieciešamības	Pēc nepieciešamības
	3.1.2. VAIS funkcionalitātes uzlabojumi, nodrošinot iespēju komersantiem iesniegt visus nepieciešamos dokumentus licenču saņemšanai/pārreģistrācijai izmantojot VAIS	1	Pēc nepieciešamības	Pēc nepieciešamības	Pēc nepieciešamības
3.2. Inspekcijas informācijas sistēmu funkcionalitātes uzlabojumi	3.2.1. VAIS uzlabojumi, paredzot datu no interaktīvajām azartspēlēm, azartspēļu iekārtām (kazino galdiem) un totalizatora vai derību likmju pieņemšanas vietām automatizētu nodošanu VAIS.	1*	Pēc nepieciešamības	Pēc nepieciešamības	Pēc nepieciešamības

*Rādītājs, ja likumprojekts "Grozījumi Azartspēļu un izložu likumā" tiks pieņemts plānotajā termiņā

4. Inspekcijas amatpersonu profesionālo zināšanu un prasmju uzlabošana.

Sasniedzamie rezultāti	Rezultatīvais rādītājs	Sasniedzamā vērtība			
		2024	2025	2026	2027
4.1. Sistemātiska darbinieku apmācība un pieredzes apmaiņa kvalifikācijas paaugstināšanai	4.1.1. Darbinieki, kuri apmeklējuši starptautiskus pasākumus pieredzes apmaiņas ietvaros (skaits)	7	8	9	10
	4.1.2. Nodrošinātas regulāras darbinieku apmācības atbilstoši individuālajam NEVIS mācību plānam	Pastāvīgi	Pastāvīgi	Pastāvīgi	Pastāvīgi
	4.1.3. Nodrošināta iekšējā darbinieku apmācība vienotas pieejas nodrošināšanai kontroles un uzraudzības īstenošanas jomā (skaits)	2	3	3	3

Priekšniece

(*paraksts)

Signe Birne

*Dokuments ir parakstīts ar drošu elektronisko parakstu un satur laika zīmogu